Hyvinvointilautakunnan lausunto kirjaston tarveselvityksestä

Hyvinvointilautakunta 20.10.2026 § 73
918/10.03.02.00/2025

Tekninen- ja elinvoimapalvelut on lähettänyt 8.9.2026 lausuntopyynnön koskien kirjaston tarveselvitystä, johon pyydetään toimittamaan vastaukset 30.10.2026 mennessä.

Hyvinvointilautakunta pitää Mäntsälän kirjaston tarveselvitystä hyvin valmisteltuna ja katsoo, että siinä on tunnistettu kattavasti nykyisten tilojen puutteet, tulevaisuuden palvelutarpeet sekä kirjaston merkitys kuntalaisten sivistyksen, hyvinvoinnin, osallisuuden ja elinvoiman edistäjänä.

Selvitys osoittaa, että tilaratkaisun uudistaminen on välttämätöntä kirjastolain mukaisten tehtävien, palvelujen kehittämisen ja kuntalaisten tarpeisiin vastaamisen toteuttamiseksi. Kirjasto on kunnan lakisääteinen palvelu, jonka järjestäminen edellyttää tarkoituksenmukaisia, saavutettavia, turvallisia ja toiminnallisesti riittäviä tiloja. Nykyiset tilat ovat pitkään olleet poikkeuksellisen ahtaat, niihin liittyy useita toiminnallisia haasteita, ja ne vastaavat puutteellisesti eri käyttäjäryhmien tarpeisiin.

Hyvinvointilautakunta pitää tärkeänä, että kirjastoa tarkastellaan ennen kaikkea hyvinvointia, sivistystä ja kulttuuria tuottavana peruspalveluna. Tarveselvityksen mukainen ratkaisu vahvistaa lasten ja nuorten lukutaitoa ja oppimista, opiskelijoiden ja työikäisten mahdollisuuksia opiskeluun ja etätyöhön, ikääntyneiden osallisuutta sekä yhdistysten ja kansalaistoiminnan toimintaedellytyksiä. Kirjasto toimii matalan kynnyksen kohtaamispaikkana, jonka merkitys yhteisöllisyyden, osallisuuden ja ennaltaehkäisevän hyvinvointityön näkökulmasta on merkittävä.

Palvelutuotannosta vastaavana lautakuntana hyvinvointilautakunta korostaa, ettei kyse ole ainoastaan tilahankkeesta, vaan lakisääteisen sivistys-, osallisuus- ja hyvinvointipalvelun toimintaedellytysten turvaamisesta.

Kuntalaisille tuotettavien palvelujen lisäksi lautakunta kiinnittää huomiota henkilöstön asianmukaisiin työskentelyolosuhteisiin. Nykyiset puutteet sosiaali-, tauko- ja pukeutumistiloissa vaikuttavat työhyvinvointiin, työturvallisuuteen sekä henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen. Koska esitetty aikataulu merkitsee työskentelyn jatkumista nykyisissä olosuhteissa vielä useiden vuosien ajan, henkilöstön työskentelyolosuhteiden parantamiseen tulee kiinnittää huomiota jo nykyratkaisussa.

Toteutuksen lykkääminen lisää toiminnallisia ja taloudellisia riskejä. Kirjastoratkaisun toteuttaminen ennen monitoimitalon peruskorjausta on kokonaistaloudellisesti ja toiminnallisesti perusteltua, sillä näin voidaan välttää väistötilakustannuksia ja turvata palvelujen keskeytymätön toteuttaminen.

Hyvinvointilautakunta pitää tärkeänä, että kirjaston tarveselvitys hyväksytään ja kirjaston sijaintivaihtoehtojen selvittäminen käynnistetään

välittömästi. Lautakunta pitää kuitenkin hankesuunnittelun käynnistämistä vasta vuoden 2029 alusta liian myöhäisenä suhteessa jo tunnistettuihin palvelu-, turvallisuus- ja saavutettavuushaasteisiin sekä monitoimitalon lähivuosien merkittävään peruskorjaustarpeeseen.

Kirjastohankkeen jatkovaiheissa hyvinvointilautakunta painottaa tarveselvityksessä kuvattujen aidosti esteettömien, saavutettavien ja turvallisten tilojen toteuttamista kaikille käyttäjäryhmille. Lisäksi lautakunta korostaa, että kirjaston sijainti on kuntalaisten palvelujen saavutettavuuden kannalta ratkaiseva tekijä. Kirjaston tulee sijoittua keskeisesti osaksi keskustan palveluverkkoa ja muita palveluita siten, että se on helposti saavutettavissa eri käyttäjäryhmille.

Valmistelija

Kirjastopalvelujohtaja Anu Järvi, sähköposti anu.jarvi(@)mantsala.fi, hyvinvointipäällikkö Katja Elo, sähköposti katja.elo(@)mantsala.fi

Esittelijä

Hyvinvointipäällikkö Elo Katja

Päätösehdotus

Hyvinvointilautakunta päättää antaa tekstissä esitetyn lausunnon kirjaston tarveselvityksestä tekninen- ja elinvoimapalveluille sekä saattaa sen tiedoksi myös kunnanhallitukselle.

Käsittely

Käsittelyn aikana varapuheenjohtaja Susanna Koivula esitti, että hyvinvointilautakunnan lausuntoon lisätään seuraava lause:

”Olisi tärkeää aikaistaa kirjaston hankesuunnittelun aloittamista vuodelle 2027.”

Lautakunta hyväksyi yksimielisesti varapuheenjohtajan esitämän lisäyksen lausuntoon.

Päätös

Hyvinvointilautakunta päätti hyväksyä esittelytekstissä esitetyn lausunnon käsittelyn aikana esitetyllä lisäyksellä ja lähettää sen edelleen tekninen- ja elinvoimapalveluille sekä saattaa sen tiedoksi myös kunnanhallitukselle.

Liite 1. Lausuntopyyntö kirjaston tarveselvityksestä
Liite 2. Tarveselvitysraportti 31.8.2026
Liite 3. Tiivistelmä Monitoimitalon kuntotutkimukset
Liite 4. Mäntsälän kirjaston nykyisten tilojen epäkohdat
Liite 5. ”Unelmoidaan Uudesta”-työpajan tulosten tiivistelmä
Liite 6. Kansalaistoiminnan työpajan tulosten tiivistelmä
Liite 7. Tarveselvitysvaiheen tilaohjelma
Liite 8. Tila- ja pinta-alavertailutaulukko

Otteen oikeaksi todistaa

Mäntsälässä 27.10.2026

Atte Tikkanen
pöytäkirjanpitäjä
Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu

Tiedoksianto Tämä päätös on annettu tiedoksi 27.10.2026

Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 73

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)